

13. uge

Moses' sidste dage

5 Mos 31-34

"Indse dog, at det er mig, kun mig, der er ingen Gud ved siden af mig; det er mig, der dræber og gør levende, har jeg knust, er det mig, der læger; ingen kan rive nogen ud af min hånd" (5 Mos 32,39).

Hovedtanke

Livet balancerer mellem drøm og skuffelse, tillid og frustration, troskab og vægelsind. Den, der i et og alt holder fast ved Kristus, får til sidst del i hans opstandelse.

Introduktion

I to måneder (5 Mos 1,3; Jos 5,10) havde folket tøvet med at drage ind i det lovede land og hørt på Moses' ord om loven og deres egen historie. Nu er denne tid ved at være forbi, og Moses tager afsked med dem. I kapitlerne 31 til 34 handler teksten skiftevis om formaningerne og lederskiftet. Det er ikke så underligt, for med Moses' død bliver spørgsmålet om folkets fremtid og dets troskab over for pagten med Gud aktuelt igen.

Josua kaldes til at være Moses' efterfølger	31,1-8
Loven	31,9-13
Josua kaldes til at være Moses' efterfølger	31,14-15
Hymnen til folket	31,16-22
Josua kaldes til at være Moses' efterfølger	31,23
Loven	31,24-27
Hymnen til folket	31,28-32,44
Loven	32,45-47
Moses' død - forudsigelse	32,48-52
Folkets velsignelse	33,1-29
Moses' død og Josuas tiltrædelse; efterskrift og hyldest	34,1-12

Oversigt

Søndag	Mellem drøm og skuffelse	5 Mos 31,1-8
Mandag	Mellem tillid og frustration	4 Mos 20,1-13
Tirsdag	Mellem troskab og vægelsind	5 Mos 31,19-30; 32
Onsdag	Mellem liv og død	5 Mos 34; Judas 9
Torsdag	Fra Moses til Kristus	Matt 17,1-8
Fredag	Mellem håbløshed og håb	1 Kor 15,13-22

Mellem drøm og skuffelse

5 Mos 31,1-8

Hvilken holdning giver Moses udtryk for set i lyset af, at det ikke er ham, der får lov til at føre folket ind i det lovede land?

Hvordan kan dette tjene som eksempel på, hvordan man konstruktivt kan tackle skuffelser?

Forståelse

”Jeg er nu 120 år og kan ikke færdes som før“ (v. 2). Kan man for-tænke Moses i, at han afgiver sit embede på grund af alder? Dette er dog kun den halve sandhed. Han er stadig i god form (5 Mos 34,7). Den egentlige årsag er, at Gud vil lægge Moses til hvile, umiddelbart inden han når målet.

For Moses betyder det enden på hans livsdrøm. Det giver han gang på gang udtryk for (1,37; 3,27; 4,21; 32,52). Det lovede land var endda ikke så meget en selvoptaget ønskedrøm (2 Mos 32,9-14), men snarere håbet om, at den gamle pagt med Abraham måtte blive indfriet (1 Mos 26,1-5; 5 Mos 34,4). Havde Gud ikke udvalgt ham til dette formål (2 Mos 3,6-10)? I mange år havde han fundet sig i lidelse, uretfærdige bebrejdelser, misundelse og fjendtlighed. Gang på gang havde han udvist tro på folkets vegne. Han var gået i bre-chen for Guds folk den ene gang efter den anden. Nu brast drøm-men, og hans livsværk var (u)fuldendt. Nu ville han blive afløst af en, der skulle føre det videre, som han åbenbart ikke havde formået.

Anvendelse

Hun havde store drømme. Det var visioner, der gav hende håb, kræfter og et spændende mål at stræbe efter. Men så faldt det hele sammen som et korthus.

Han havde udført sin opgave samvittighedsfuldt. Men han blev ikke genvalgt. Man havde ikke spurgt, om han var villig til at fortsætte. Det blev en anden, der overtog embedet.

Refleksion

”Skuffelser hjælper os videre, hvis vi er i stand til at lægge dem bag os“ (Ernst Ferstl, østrigsk lærer og forfatter – også oversat til dansk).

Mellem tillid og frustration

4 Mos 20,1-13

Hvad var forskellen på, hvad Gud havde sagt, og hvad Moses gjorde?

Hvad er de positive aspekter ved håndteringen af frustrationer i teksten?

Forståelse

”Udgangspunktet er igen en mangelsituation ... Man hører den kendte traver: selv døden er at foretrække frem for lidelserne i den livsfjerne ørken. Den resultatløse ørkenvandring forbandes, og som det ses af 11,4f og 2 Mos 16,3f, tænkes der nostalgisk tilbage på tiden i Egypten” (SAT, bd 1, 302f). Moses og Aron, der begge gøres ansvarlige for den aktuelle nødsituation, søger råd hos Gud. Og han svarer. Men selv efter samtalen med Gud har den oparbejdede frustration ikke fortaget sig. Moses overreagerer. Som følge deraf får han ikke lov til at drage ind i det lovede land.

Hvem ville ikke have overbærenhed med en gammel mand, som samvittighedsfuldt og med stor tålmodighed havde udført sin gerning, og hvis kræfter var ved at slippe op?

Men Gud bebrejder Moses, at de ikke troede på ham og agtede hans hellighed. Moses´ buldren og den måde, de fik vand på, bekræfter folket i opfattelsen af, at det er Moses og ikke Gud, der har ført dem ud af Egypten. Hvis folket skal få en fremtid i Kana´an, er det helt nødvendigt, at denne misforståelse bliver rettet, og det kan kun gøres ved et drastisk tiltag. Det har Moses forstået, da han i forbindelse med indsættelsen af sin efterfølger understreger, at ”Herren din Gud går selv med dig” (5 Mos 31,5-8).

Anvendelse

Åndelige ledere står i en nær relation til Gud og identificerer sig med menigheden. Hvis der er en kurre på tråden til Gud, lurer der en fare for, at man vil klare tingene ved egen hjælp. Hvis der hersker spændinger i menigheden, fører det hurtigt til frustration, og at ting mislykkes. Menigheder bærer et ansvar for deres ledere (Sl 106,32-33).

Mellem troskab og vægelsind

5 Mos 31,19-30
5 Mos 32

Læg mærke til alle de steder, hvor Gud i Moses' sang omtales som "klippe". Hvordan kan 5 Mos 32,45-47 overføres til vores eget liv?

Forståelse

Moses bestemmer, hvad der skal ske efter hans død. I virkeligheden er det ikke hans, men Guds anliggender: loven, formaninger, en sang, som alle skal lære, og hans velsignelse. Moses takker af, men der er intet, der tyder på, at hans iver er blevet mindre, eller at hans skuffelser har taget modet fra ham. Han beklager sig ikke til Gud, og han bærer heller ikke nag til folket. Han gør alt, hvad der står i hans magt, for at folket ikke skal ende i den troløshed og det frafald, som Gud har forudset.

I Moses' sang prises Gud for sin suverænitet og sin grænseløse nåde. Den afslører skånselsløst menneskets tilstand. Den ønsker at advare mod glemsel og frafald og giver håb om en uovertruffen fremtid. Metaforen om klippen, der gentages syv gange, og som formentlig er en hentydning til det, der skete i Kadesh (se mandags-afsnittet), priser Guds trofasthed og omsorg.

Anvendelse

Ord går i glemmebogen, men sange med deres budskaber om erfaringer, taknemmelighed, opmuntring og håb, svigt og tilgivelse, bistand og hjælp, huskes.

Prøv under gudstjenesten at synge salmerne udenad, og udvid på den måde løbende din sangskat. Træk i løbet af de daglige gøremål en sang frem af hukommelsen, og læg mærke til den vekselvirkning, der opstår mellem sang, dagligdags opgaver og mødet med mennesker.

Mellem liv og død

5 Mos 34
Judas 9

Hvilken mening gav det for Moses at kunne se landet uden at kunne gå ind i det?

Når min sidste time kommer, hvad vil jeg så gerne kunne se tilbage på og frem til?

Forståelse

Moses får besked på at bestige Nebobjerget, den nordligste del af højsletten i Transjordanien. Herfra har han overblik over det lovede lands vidder. Det fuldstændige overblik er kun muligt i et visionært fremtidssyn (sml. Jesus i Matt 4,8). Hans liv afsluttes med dette syn.

”Israel kunne ikke have fået en hårdere straf, hvis Moses var blevet ved at leve og havde fortsat sit arbejde” (Ellen White, *Patriarker og Profeter*, DB, s. 241).

Moses derimod har muligvis til syvende og sidst opfattet Guds afgørelse som en anerkendelse. Det er Gud selv, der lægger ham til hvile. Gravstedet er ganske vist ikke kendt og kan derfor aldrig blive et valfartssted med en tom grav (sml. Jesus i ApG 2,24).

Den tomme grav giver først mening i Det Nye Testamente. Judas 9 skildrer ærkeenglen Mikael og Djævelens kamp om Moses´ lig. Det er et spørgsmål om (evigt) liv og død. Satan holder menneskeligt svigt som en trumf i sin hånd.

Refleksion

Vor Gud han er så fast en borg,
han kan os vel bevare,
han var vor hjælp i al vor sorg,
vort værn i al vor fare;
den gamle fjende led
er nu for alvor vred,
stor magt og argelist
han samler mod os vist,
ej jorden har hans lige.

Guds Ord de nok skal lade stå
og dertil utak have,
thi Herren selv vil med os gå
alt med sin Ånd og gave;
og tage de vort liv,
gods, ære, barn og viv,
lad fare i Guds navn!
Dem bringer det ej gavn,
Guds rige vi beholder.

© Det Kgl. Vajsenhus' Forlag
Mel.: Joseph Klug 1533

Fra Moses til Kristus

Matt 17,1-8

Hvad var formålet med at lade Moses og Elias komme til syne?

Hvilke åndelige oplevelser har sat sig dybe spor i mit liv?

Forståelse

”På forklarelsens bjerg var Moses til stede sammen med Elias, ... På denne måde blev den bøn, som Moses havde bedt så mange år før, endelig opfyldt. Han fik lov at stå på det ’herlige bjerg’ i det land, som hans folk havde fået i arv, og vidne om ham, som er midtpunktet for alle løfterne til Israel” (samme, s. 244).

I sin funktion som pagtens formidler og bindeled mellem Gud og Israels folk blev Moses et tegn (eller: billede) på Kristus. ”Herren din Gud vil af din midte lade en profet som mig fremstå for dig, en af dine egne; ham skal I adlyde” (5 Mos 18,15). Men et billede vil aldrig have samme betydning som det, det peger hen imod (Joh 1,17; Hebr 3,1-6). Her er Moses’ tilsynekomst med til at give Jesus styrke til at fuldende pagtsløftet, som var givet Abraham, og som begyndte at blive realiseret under Moses.

Moses og Elias repræsenterer loven og profeterne (Matt 5,17; 7,12; 11,13; 22,40). De har begge set Guds herlighed (2 Mos 33,18-23; Es 6,1-7), og begge henviser til Jesus (5 Mos 18,5; Es 7,14; 9,5-6; 53). På den anden side kan de også repræsentere dem, der skal opstå, henholdsvis borttrykkes, når Jesus kommer igen (1 Thess 4,13-17).

Refleksion

Begivenheden på forklarelsens bjerg bekræfter Moses’ opstandelse. Også her kan han sammenlignes med Jesus. Moses var det første menneske, der genopstod. Men Jesus er ”den førstefødte af de døde” (Kol 1,18), banebryderen fra døden til livet for alle, der tror på ham.

Mellem håbløshed og håb

1 Kor 15,13-22

Hvad ville det betyde, hvis der ingen opstandelse fandtes?

Forståelse

Hvis der ikke fandtes en opstandelse fra de døde, så var Kristus heller ikke opstået. Hvilket drama: en død Jesus?!

”Hvor megen kraft, der ligger i at have tillid til Kristus, oplevede vi – min mor, min bror og jeg – da min far døde i en ulykke. Han var kun 35, og jeg var 12, da jeg var vidne til, at han fik strøm igennem sig i forbindelse med sit arbejde. Det var en hård tid for os tre, og jeg spørger den dag i dag mig selv, om vi nogensinde ville være kommet os over det chok, hvis vi ikke havde haft håbet om opstandelsen ... Tilliden og relationen til Jesus hjalp os dengang til at forarbejde den dybe sorg uden at resignere eller blive bitre“ (E. Diez-Prida in *Christen heute*, Lüneburg 2007, 69).

Egne tanker

Spørgsmål til drøftelse

1 "Vi står selv skuffede og berørte og ser, at tæppet er faldet, og alle spørgsmål står åbne" (Bertold Brecht).

2 5 Mos 31,2 – sammenlignet med 1,37; 3,27; 4,21 og 32,52
I hvor høj grad tror I, at ovenstående citat af Bertold Brecht svarer til Moses' sindsstemning?

3 4 Mos 20,1-13 – forhistorien
På hvilke områder bliver menneskets svage sider tydelige?

Hvad er jeres forslag til, hvordan man kan håndtere frustrationer på en konstruktiv måde?

Hvorfor reagerer Gud – set ud fra en menneskelig synsvinkel – så hårdt?

4 5 Mos 34,1-8 – forudsigelsen indtræffer
Hvad har mon været Guds hensigt med at lade Moses stige op på bjerget, før han stede ham til hvile i dalen?

Hvor meget hjælper det jer – når I oplever vanskelige situationer, frustrationer og skuffelser – at rette blikket mod den åndelige dimension og den kommende verden?

5 Judas 9; 1 Kor 15,13-22 – opstandelsen
Hvilken indsigt giver verset i Judas' brev? Hvad ville det betyde for jeres hverdag, hvis Jesu opstandelse ikke var en realitet?

6 Hvad har du fået ud af dette kvartals studium?

Billedet til højre er Ferdinand Hodlers skitse til *Enttäuschten* (1891).

Hvilke tegn tyder på, at denne person er skuffet?

Hvad kan være årsagen til skuffelsen?
Kunne dette være et billede på Moses?

